

Tín TRYGD í vetur

Nýggja

GISLAVED FROST®

Hitt svenska
DYGDARDEKKIÐ
úr friktiðngummi

pf. wenzel petersen bilsola
Oyggjarvegur tlf 13873

»Orðabókin« takkar fyrri seg

Nú ið Útvarp Føroya Uttan orð ella boð til min hevur gjørt álvara av at steðga máltáttinum »Orðabókini«, haldi eg meg skylda trúgvu lurtarum hennara og heimildarfólki gjøgnum mong ár eina litla frágreiðing til skilnaðar og nokur takkar-orð.

Seinasta vetur vóru javnt og samt fyrispurningar í bløðunum um, hvi einki hoyrdist aftur til »Orðabókina« í útvarpinum. Eg valdi at tuga, ti eg visti, at lítið skuldi til, at tann einfaldi hosnatráður, sendingin hekk i, skuldi slitna. Og frá útvarpinum sjálvum kom, sum væntandi var, einki svar.

Nú kenni eg meg ikki bundnan longur og kann ti siga frá, at orsøkin til, at eingin »Orðabók« var seinasta vetur, var rætt og slætt tann, at eingi boð komu frá útvarpinum, heldur eingin »upsøgn« — bert deyðatogn. Fyrst tók eg hetta sum eini av mongu ráðum útvarpsstjórans at avrøkja meg, ti onkuntið kundi vera komið væl út á heystið, aðrenn hann boðaði mær, men so var ikki hesa ferð.

Heystið 1982 helt eg meg ikki til at hava sendingina tann veturin og bað meg ti undan í goðari tíð, og tað var jattað. Men eg heitti kortini á teir at royna at fáa onkun annan at hava eina sending um føroyskt mál, meðan eg var frá, ti eg helt tað vera ódømi, at okkara útvarp skuldi vera tað einasta í Norðurlondum við ongunum tóstum móðurmálsáttá. Men einki spurdist burtur tann vetur, og nú ið var komið á, nýtti útvarpið høvið til at lata ein vetur afturat (1983-84) fara burturimillum í friði fyrri »Orðabókini«. Men so bráðliga imóti heysti 1984 verði eg biðin at hava »Orðabókina« aftur komandi vetur, og eg jattaði i stundini. Sum atburður teirra hevði verið, hava teir helst vónað, at eg fór at vera firtin og siga nei!

Fyrstu tíðina var heldur enn ikki strævið at koma aftur í samband við lurtarar eftir so drúgvan steðg, men so liðandi kom alt kortini aftur í goða gamla lagið, og trot var einki á brøvum. Og nú best sum gongd var komin á aftur, varð lagt stilt aftur í fjór heyst, uttan at teir virdu mær eitt orð til avboð.

Okkurt má eg hava sagt ella gjørt, ið stjóraføðgar-nir hava tikið sær tykni av, men hvat tað er, havi eg ikki fingið at vita enn.

I fyrstuni var einki óført. Tá ið eg í 1969 bar upp á mál við útvarpsstjóran um at fáa innivist fyrri einum tátti við hov-

uðsenti á orðainnsavning uttan at gloyma málrøktina fyrri tað, var tað ja, aðrenn háltalað var orð. Heitið á táttinum var hansara hugskot. Hann visti mær eisini tann sóma frammanundan at hava samrøðu við meg í útvarpinum um ætlanir minar við sendingini. Tá ið eg kom at lesa sendingarnar inn, var hann aloftast bæði bliður og týður og beyð mær stundum inn á skrivstovuna at práta. Men sum tíðin leið, gjørdist tónin kaldligari. Fyrst bað eg lurtarar senda brøvini beint til min, sum var bæði høgligt og lagaligt, men so fekk eg at vita, at tað bar ikki til longur: Tað var útvarpið, sum átti sendingina, og ti skuldu brøvini sendast til útvarpið sjálvt, men eg skuldi so fáa tey framsend so hvørt. Jú, tað var sjálvandi, tað var einki at siga til. Tá ið so aftur ein tíð var liðin, bar tað ikki til longur. Teir høvdu ikki stundir at framsenda brøvini, hereftir skuldu teir leggja tey á hill, sum mær var ávist, og eg kundi so koma eftir teimum sjálvur. Tað mátti eg so eisini bita í meg, har var einki annað val.

Tá tíðina miðbylgjuseindarin var einsamallur at lita á, hoyrdist útvarpið illa í ikki so faum bygðum, tá ið dagsett var. Ti vórðu høvuðssendingar gjøgnum víkuna endursendar leygardagar, men har slapp »Orðabókini« ikki upp í part. Hetta kom ikki sørt illa við, ti at ætlanin var at røkka so mongum, sum til bar, við spurningum um orð og maliskur, og mong teirra, sum best vistu at svara, sótu í avbygðum, har sum illa hoyrdist ella als ikki, tá ið myrkt varð á kvøldi. Ti bað eg stjóran, eina ferð eg var á gátt við eini sending, um at gera mær tann beina at taka »Orðabókina« við millum endursendingarnar. Nei, tað hevði hann ikki hug til, ti eingin legði í at lurta eftir sovorðum. Nakað soleiðis var svarið. Eg stóð sum lundi sligin á nevið. Tvær reisir seinni herdi eg meg í huga og tók upp aftur somu bøn, men svarið var tað sama, um hann annars hirdi at svara aftur. Nú var tolið uppi. Eg tók og skrivaði útvarpsnevndini bræv, har eg í stuttum greiddi frá teirri móttøku, ið áheitan min hevði fingið frá útvarpsstjóranum. Dagin eftir ringdi nevndarformaðurin, Ólavur Michelsen sáli, at siga mær, at hereftir fór »Orðabókini« at verða endursend leygardagar, og so varð.

tjak og meningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyrri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brøvin.

Hetta vóru so tveir glottar inn í tað andarúm, sum »Orðabókini« hevur havt at virka í. Tað er kovándi at kenna seg so illa móttikan, tá ið ein heldur seg hava gjørt sín lut so frægt, sum evni standa til. So nú tá ið alt er av, kennist tað næstan sum ein lætti — sum at vera sloppin undan marruni. Men spell er, at persónligi agg og illvild skal hava beint fyrri hesum henta savningartiltaki, sum »Orðabókini« í útvarpinum í royndum var, tá ið eg skal siga tað sjálvur.

Ómetaliga nógv og virðismikið tilfar er á henda hatt komið inn í orðasavnið á Føroyamálsdeildini, tilfar ið annars helst ikki var komið til holdar. Tað hevur heldur ikki í sendingunum skortað við takksemi fyrri útvarpsrúmd fyrri hesum tiltaki. Sendingarnar hava, síðan byrjað var á heysti 1969, verið 141 til samans. Brøvini øll væl og virðiliga goymd í títararóð, munnu vera høgt á annað tusund í tali umframt upprit frá uppringunum og øðrum munliligum upplýsingum. Øll eru tey vandaliga orðtakin, i.e. orðartilfarið í teimum er útskrivað á seðlar, sum goymdir eru í stóra savninum til føroyska orðabók.

Øllum, ið hava givið sendingunum stuðul sín og annars synt teimum ans, sigi eg mina bestu tøkk. Eg havi mong og stimbrandi minni frá arbeiði minum við hesar sendingar, og enn flovur tað hjartað at lesa innangangsorð at summum av brøvunum, orð sum aldri vórðu tikin við í sendingunum. Eyðsað var, at goðska tili móðurmálið sameindi okkum øll. Tað er áheitan min, at tann vælvild og beinasemi, fólk hevur vist »Orðabókini«, verður flutt yvir á nýggja máltáttin og hann, ið hevur hann um hendur.

Jóhan Hendrik
W. Poulsen